

แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย

Development Direction for Non-Smoking University by Project and Community Based Research

ฐิติยา เนตรวงษ์^{1*} สุรัชณา ช่วยรอดหมด² และรัชฎาพร ธีราวรรณ³

Titiya Netwong^{1*} Suratchana Chuayrodmod² and Ratchadaphorn Thirawan³

Received: September 25, 2018; Revised: January 2, 2019; Accepted: January 7, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย 2) เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ กลุ่มตัวอย่างคือ 1) ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 10 คน 2) นักศึกษาที่ลงทะเบียนวิชาการบูรณาการสารสนเทศ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต จำนวน 50 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ 1) แผนนโยบายและการบริหารจัดการ 2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยชุมชนมีส่วนร่วม 3) บทบาทมหาวิทยาลัย อาจารย์ นักศึกษา และชุมชน 4) กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย 5) การประเมินผลการดำเนินโครงการ ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานมี 6 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการสร้างความพร้อมและความร่วมมือของชุมชน 2) ขั้นสร้างองค์ความรู้โดยชุมชนมีส่วนร่วม 3) ขั้นการจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการ 4) ขั้นดำเนินการกระบวนการโครงการ 5) ขั้นการขึ้นการให้ฐานความช่วยเหลือ 6) ขั้นการนำเสนองานสรุปผลการดำเนินงานและการสะท้อนกลับ 2. ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐาน โดยภาพรวม

¹ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร

² คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สกลนคร

¹ Faculty of Science and Technology, Suan Dusit University, Bangkok

² Faculty of Management Science, Suan Dusit University, Bangkok

³ Faculty of Humanities and Social Sciences, Sakon Nakhon Rajabhat University, Sakon Nakhon

* Corresponding Author E - mail Address: titiya_net@dusit.ac.th

มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.50) เมื่อแยกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยคือ บทบาทผู้เรียน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.56) บทบาทชุมชน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.53) การพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.58) รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.52) บทบาทผู้สอน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.59) การประเมินผล ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.74)

คำสำคัญ : โครงการและชุมชนเป็นฐาน; มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่; การมีส่วนร่วมของชุมชน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the direction to non-smoking university by project and community based research, 2) study the effects of using instructional project and community based through non-smoking university. The samples group were 1) 10 directors and experts and 2) 50 undergraduate students of Suan Dusit University, enrolled in the course of Information Integration in the first semester of the academic year 2017. Data were analyzed by using mean, and standard deviation. The results of this research were as follows: 1. the direction to non-smoking university by project and community based research consisted of 5 components as followed: 1) policy and management, 2) Teaching and learning management by community participation, 3) the roles of universities, teachers, students, and communities, 4) instructional activities by projects and community based research, and 5) project process evaluation. The process of learning activities were 6 steps: 1) building community readiness and cooperation, 2) building knowledge for non-smoking universities by community participation, 3) resources allocation, 4) project process operation to be a non-smoking university, 5) the scaffoldings of the concerned persons, and 6) presentation of the operating results summary and reflection. 2. The effects of using instructional project and community based was appropriate in a high level ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.50). In each aspect, it was at a high level, and can be sorted in ascending order as follows; student role ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.56), community role ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.53), non-smoking university by project and community based research ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.58), teaching and learning activities ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.52), instructor role ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.59), and evaluation ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.74).

Keywords: Project and Community Based Research; Non-Smoking University; Community Participation

บทนำ

จากรายงานผลการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2519 - 2557 พบว่าอัตราการสูบบุหรี่ของประชากรไทยมีแนวโน้มลดลง แต่ในปี พ.ศ. 2557 กลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากร้อยละ 19.9 ในปี พ.ศ. 2556 เป็นร้อยละ 20.7 ในปี พ.ศ. 2557 โดยผู้สูบบุหรี่เพิ่มขึ้นทั้งชายและหญิง จากร้อยละ 39 เป็น 40.5 ในผู้ชาย และจากร้อยละ 2.1 เป็นร้อยละ 2.2 ในผู้หญิง หากพิจารณาอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ของผู้ที่สูบบุหรี่เป็นประจำในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา (พ.ศ. 2547 - 2557) พบว่าไม่มีความเปลี่ยนแปลงในภาพรวม คือ ประชากรไทยมีอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ที่ประมาณ 18 ปี แต่มีความเปลี่ยนแปลงในกลุ่มเยาวชน (15 - 24 ปี) อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ลดลงจาก 16.5 ปี ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 15.6 ปี ในปี พ.ศ. 2557 ขณะที่กลุ่มวัยทำงานและวัยผู้สูงอายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่อยู่ในช่วง 18 - 19.2 เมื่อพิจารณากลุ่มเยาวชนสูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้นจาก 8.6 มวนต่อวัน ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 10.2 มวนต่อวัน ในปี พ.ศ. 2557 ขณะที่ในภาพรวมผู้สูบบุหรี่เฉลี่ยต่อวันเพิ่มขึ้นเช่นกันจาก 10.4 มวนต่อวัน ในปี พ.ศ. 2547 เป็น 11.5 มวนต่อวัน ในปี พ.ศ. 2557 (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, 2557) นอกจากนี้สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ (สำนักควบคุมการบริโภคยาสูบ, 2559) กระทรวงสาธารณสุขได้ระบุสถานการณ์การควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2559 พบว่าการสูบบุหรี่มิได้เกิดเพียงเพราะค่านิยมทัศนคติของตนเองหรือแค่ความอยากลองเพียงเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่มีส่วนในการทำให้บุคคลคนหนึ่งสูบบุหรี่ได้ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยทางสังคม เช่น เพื่อน ครอบครัว หรือแม้กระทั่งสิ่งแวดล้อมรอบตัวที่ยังเป็นปัจจัยเสริมให้บุคคลนั้น ๆ สูบบุหรี่ได้ อย่างไรก็ตามยังมีผลการสำรวจจากการบริโภคยาสูบในผู้ใหญ่ระดับโลก ปี พ.ศ. 2554 และการสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557 พบว่าประเภทของผลิตภัณฑ์ยาสูบที่บริโภคแปรผันไปตามสถานะทางเศรษฐกิจ กล่าวคือ ผู้ที่สูบบุหรี่โรงงานส่วนใหญ่มีอายุ 15 - 24 ปี (ร้อยละ 20.1) และอาศัยอยู่ในเขตเมือง ซึ่งมีสถานะทางเศรษฐกิจดี ขณะที่ผู้สูบบุหรี่มีตนเองส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในชนบท (ร้อยละ 18.9) มีสถานะทางเศรษฐกิจต่ำ อัตราการบริโภคยาสูบของเยาวชนอายุระหว่าง 15 - 18 ปี จากปี พ.ศ. 2534 - 2558 พบว่าลดลงจากร้อยละ 12 ในปี พ.ศ. 2534 เป็นร้อยละ 7.92 ในปี พ.ศ. 2558 แต่ปี พ.ศ. 2547 - ถึงปัจจุบัน (2558) อัตราการบริโภคยาสูบกลับมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 6.58 เป็นร้อยละ 7.92 (จำนวน 312,610 คนในปี พ.ศ. 2558)

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้รายงานภาวะสังคมไทย พ.ศ. 2557 ระบุว่าแม้อัตราการสูบบุหรี่ในภาพรวมทั้งประเทศจะมีแนวโน้มลดลง แต่พบว่าเยาวชนยังเข้าถึงบุหรี่และผลิตภัณฑ์ยาสูบได้ โดยการสูบบุหรี่แบบแบ่งมวนจากร้านขายของชำ รวมถึงอันตรายจากควันบุหรี่มือสองคือ ผู้ที่สูดดมกลิ่น และมือสามคือผู้ที่สัมผัสสารจากควันบุหรี่ที่ติดค้างตามสถานที่ต่าง ๆ มีอัตราเพิ่มขึ้นทั้งในที่สาธารณะและเคหสถานของผู้อยู่อาศัย

จากการศึกษาทัศนคติและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษา ในงานวิจัยของ นนทรี สัจจารธรรม (นนทรี, 2555) พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่าการสูบบุหรี่เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมในระดับปานกลาง มีทัศนคติการไม่สูบบุหรี่ และความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษายู่ในระดับปานกลาง ซึ่งถือว่าไม่มาก การสูบบุหรี่ตั้งแต่เป็นวัยรุ่นและยังคงสูดต่อไปเป็นเวลานาน จะทำให้ยากต่อการบำบัดรักษา ซึ่งจะทำได้ก็ยากเสียพอดิที่รุนแรงต่อไปได้ในอนาคต ซึ่งงานวิจัยของ บัวพันธ์ พรหมพักพิง นิลวดี พรหมพักพิง เพาะเยาว์ นาคำ เกษราภรณ์ คลังแสง ภัทรพร ศรีพรหม และพรเพ็ญ ปานคำ (บัวพันธ์

และคณะ, 2550) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง เศรษฐศาสตร์การเมืองเรื่องการควบคุมบุหรี่ ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรรณรงค์ให้สาธารณะเข้าใจบริษัทบุหรี่ข้ามชาติมากยิ่งขึ้น ควบคู่ไปกับการรณรงค์ให้เข้าใจพิษภัยของการบริโภคบุหรี่ต่อสุขภาพ โดยเน้นให้ภาคประชาสังคมเข้ามามีบทบาทในเรื่องนี้มากขึ้น เสริมพลังอำนาจให้กับภาคประชาสังคมในท้องถิ่นอัน ได้แก่ องค์กรเอกชน องค์กรชุมชน คริวเรือน และประชาชนในท้องถิ่น ให้เข้ามาเป็นเจ้าของและมีส่วนร่วมในการควบคุมบุหรี่มากขึ้น จึงกล่าวได้ว่าอัตราการบริโภคยังคงแพร่กระจาย เพราะยังมีอัตราที่สูงโดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นระดับอุดมศึกษา ซึ่งกลุ่มคนยังมีแรงจูงใจและทัศนคติต่อการเลิกบุหรี่อยู่ในระดับปานกลาง การควบคุมจึงต้องมีการรณรงค์สร้างความตระหนักถึงพิษภัย และการควบคุมจึงควรอาศัยความร่วมมือหรือเครือข่ายของสถานศึกษาและชุมชน รวมถึงการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตร

มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ (มูลนิธิรณรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่, 2558) ได้นำเสนอแนวทางการดำเนินงานเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ประกอบด้วย การบริหารจัดการเพื่อโรงเรียนปลอดบุหรี่ การมีนโยบายโรงเรียนปลอดบุหรี่ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อ “โรงเรียนปลอดบุหรี่” การสอดแทรกเรื่องบุหรี่ในการเรียนการสอนและกิจกรรมนอกหลักสูตร การมีส่วนร่วมของนักเรียนในการขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดบุหรี่ การดูแลช่วยเหลือนักเรียนไม่ให้สูบบุหรี่ และการมีกิจกรรมร่วระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งการควบคุมการบริโภคนยาสูบให้ได้ผลนั้น รณชัย โสสมภาค (รณชัย, 2558) ได้ระบุว่า ต้องเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายทั้งในพระราชบัญญัติควบคุมผลิตภัณฑ์ยาสูบ และพระราชบัญญัติคุ้มครองสุขภาพของผู้ไม่สูบบุหรี่ จัดเขตปลอดบุหรี่ตามที่กฎหมายกำหนดและปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด บรรจุการเรียนการสอนบุหรี่และ เช่น ห้ามการสื่อสารการตลาดในสื่อต่าง ๆ ห้ามการตลาดรูปแบบใหม่ ๆ เพื่อดึงดูดเยาวชนควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการอื่น ๆ อย่างเข้มงวดเพื่อลดจำนวนนักสูบ

จากปัญหาและการควบคุมที่กล่าวมานั้น กล่าวได้ว่าการจัดการเรียนการสอนด้วยการใช้โครงการเป็นฐานการเรียนรู้ เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมในเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับชุมชน สังคม ในประเด็นที่ผู้เรียนสนใจ ไม่ว่าจะเป็นโครงการแก้ปัญหาหรือพัฒนาสิ่งแวดล้อมที่เป็นความสนใจหรือการดำเนินกิจกรรมสร้างสรรค์อื่น ๆ ที่ส่งเสริมการปฏิบัติการซึ่งท้าทายความสามารถของผู้เรียน ให้โอกาสผู้เรียนได้ค้นพบและเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงกับการดำเนินกิจกรรมอย่างเป็นรูปธรรมเกี่ยวกับการควบคุมยาสูบ ซึ่งมหาวิทยาลัยสวนดุสิตเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นเครือข่ายวิจัยโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่อย่างยั่งยืน เพื่อสังคมไทยปลอดบุหรี่ และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน โดยการนำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมแก้ปัญหา หรือพัฒนาชุมชนร่วมกับผู้เรียนก็จะทำให้การดำเนินโครงการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการดำเนินโดยอาศัยโครงการและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ที่จะทำให้เกิดการบูรณาการประสานการทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหาการสูบบุหรี่ได้อย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้
2. เพื่อศึกษาผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรแบ่งตามวัตถุประสงค์การวิจัยดังนี้ ประชากรเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 คือ ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษ การอุดมศึกษา ด้านสุขภาพ และชุมชน ประชากรเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 คือ นักศึกษาที่เรียนในระดับอุดมศึกษา

กลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 1 ประกอบด้วย ผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษ การอุดมศึกษา ด้านสุขภาพ และชุมชน โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อการสัมภาษณ์ลักษณะ Key Informant จำนวนทั้งสิ้น 5 คน การประเมินความสอดคล้องของแนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัยจำนวน 5 คน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษ การอุดมศึกษา ด้านสุขภาพมีคุณสมบัติต้องจบการศึกษาในระดับปริญญาเอกและ/หรือมีตำแหน่งทางวิชาการ ซึ่งเป็นบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา ส่วนกลุ่มตัวอย่างเพื่อศึกษาวัตถุประสงค์ที่ 2 เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยสวนดุสิต ที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาการบูรณาการสารสนเทศจำนวน 50 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ เครื่องมือที่ใช้ในวัตถุประสงค์ที่ 1 ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึก 2) แบบประเมินความเหมาะสมค่านองค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ประกอบด้วย 1) แผนการสอนการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ 2) แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ และ 3) แบบสังเกตพฤติกรรมการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

การสร้างและทาคคุณภาพเครื่องมือวิจัยมีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์เชิงลึกเกี่ยวกับการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย มีวิธีการสร้างดังนี้

1.1) สร้างเครื่องมือ โดยการศึกษาหลักการสร้างแบบสัมภาษณ์ แล้วกำหนดประเด็นและขอบเขตคำถามด้วยการจัดเก็บหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามกรอบแนวคิดการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ การจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย การสร้างองค์ความรู้จากการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัยที่ส่งผลต่อมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ และการประเมินผลการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐาน พิจารณาแบบสัมภาษณ์เบื้องต้น

1.2) นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) คือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content) ความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording)

1.3) ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ แล้วจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2) แบบประเมินความเหมาะสมด้านองค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนามหาวิทยาลัย ปลอดภัยด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย มีวิธีการสร้างดังนี้

2.1) สร้างแบบประเมินโดยอาศัยกรอบแนวคิดที่ได้จากการสัมภาษณ์เพื่อกำหนด องค์ประกอบ รายละเอียดขั้นตอนการสอนการพัฒนาวิทยาลัยปลอดภัยด้วยโครงการและชุมชนเป็น ฐานการวิจัย

2.2) นำแบบประเมินความเหมาะสมด้านองค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนา มหาวิทยาลัยปลอดภัยฯ ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) คือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content) ความเหมาะสมในด้านภาษา (Wording)

2.3) ปรับปรุงแบบประเมินความเหมาะสมด้านองค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนา มหาวิทยาลัยปลอดภัยฯ ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วจัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวม ข้อมูลต่อไป

3) แผนการสอนการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผล ต่อการพัฒนาวิทยาลัยปลอดภัยฯ ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ และการประเมิน IOC จากการ ดำเนินงานวิจัยในวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

4) แบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผล ต่อการพัฒนาวิทยาลัยปลอดภัยฯ มีวิธีการสร้างดังนี้

4.1) ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโดยศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็น แนวทางในการสร้างเครื่องมือวิจัย

4.2) ออกแบบแบบสอบถามด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 10 ข้อ บทบาทชุมชน 10 ข้อ บทบาทผู้สอน 6 ข้อ บทบาทผู้เรียน 6 ข้อ การประเมินผล 5 ข้อ และการพัฒนา มหาวิทยาลัยปลอดภัยด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานจำนวน 8 ข้อ รวมจำนวน 45 ข้อ

4.3) นำเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) พิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์หรือ IOC (Index of Item Objective Congruence) โดยทุกข้อค่า IOC มากกว่า 0.5 โดยอยู่ระหว่าง 0.80 - 1.00 แล้วทำการปรับปรุงแก้ไข ความเหมาะสมด้านภาษาตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

4.4) นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มทดลองที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มเป้าหมาย แล้วหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่าของครอนบาคได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามความคิดเห็นทั้งฉบับเท่ากับ 0.962

4.5) จัดทำเครื่องมือแล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมาย

5) แบบสังเกตพฤติกรรมกรรมการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อมหาวิทยาลัย ปลอดภัยฯ มีวิธีการสร้างดังนี้

5.1) สร้างเครื่องมือ โดยการศึกษาหลักการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมแล้วกำหนดประเด็น และขอบเขตการสังเกตด้วยการจัดเก็บหมวดหมู่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ตามกรอบแนวคิด การจัดการเรียนการสอนโดยใช้โครงการและชุมชนเป็นฐาน พิจารณาแบบสังเกตพฤติกรรมในเบื้องต้น

5.2) นำแบบสังเกตพฤติกรรมที่ได้เสนอให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบ เพื่อตรวจสอบด้านความเที่ยงตรง (Validity) คือ ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content) ความเหมาะสม ในด้านภาษา (Wording)

- 5.3) ปรับปรุงแบบสังเกตพฤติกรรมตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ
- 5.4) จัดทำเครื่องมือแล้วนำแบบสังเกตพฤติกรรมไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

- 1) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาด้านการอุดมศึกษา ด้านสุขภาพ และชุมชน
- 2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบประเมิน IOC จากผู้บริหารและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาด้านการอุดมศึกษา ด้านสุขภาพ และชุมชน
- 3) ดำเนินการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่รวมทั้งสิ้น 10 สัปดาห์
- 4) ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ และสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาและชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
- 2) ข้อมูลจากแบบประเมินความสอดคล้องระหว่างองค์ประกอบและขั้นตอนการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัยกับจุดมุ่งหมายการวิจัย วิเคราะห์เนื้อหาและหาค่าเฉลี่ย
- 3) ข้อมูลจากผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วอภิปรายผลในรูปความเรียงประกอบตารางแบบสอบถามการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ มีเกณฑ์การให้คะแนน 6 ระดับดังนี้ (Carifio, J. and Perla, R., 2007; ฐิตียา, 2553; Kulas, J. T. and Stachowski, A., 2013)

- 5 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
- 4 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
- 1 หมายถึง ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด
- 0 หมายถึง ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย

สำหรับเกณฑ์การตัดสินผลการวิเคราะห์ข้อมูล มีรายละเอียดดังนี้

- ค่าเฉลี่ย 4.20 – 5.00 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 3.36 – 4.19 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยมาก
- ค่าเฉลี่ย 2.52 – 3.35 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย 1.68 – 2.51 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยน้อย
- ค่าเฉลี่ย 0.84 – 1.67 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย 0.00 – 0.83 หมายความว่า ระดับความคิดเห็นไม่เห็นด้วย

- 4) ข้อมูลจากการสังเกตพฤติกรรมดำเนินการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐานวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย

1. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบคือ

1) แผนนโยบายและการบริหารจัดการ ประกอบด้วย

1.1) ผู้นำสถานศึกษา และบุคลากรให้ความสำคัญกับการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ผู้นำชุมชนมีความเข้มแข็งจึงจะร่วมกันกำหนดกิจกรรม กำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยและชุมชนได้อย่างเหมาะสมกับบริบทของมหาวิทยาลัยและชุมชนนั้น

1.2) มีการจัดการทรัพยากรที่มีอยู่เพื่อใช้ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการนำไปสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ และจัดสภาพแวดล้อมเพื่อพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

1.3) หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย แต่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องการควบคุมบุหรี่ เช่น สำนักงานเขตต่าง ๆ ศูนย์ กทม. ทั้งหลาย อนามัยชุมชน ต่างมีบทบาทสำคัญที่จะช่วยขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ได้ จึงควรดึงมาเป็นพันธมิตรขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

1.4) วิธีการบริหารจัดการมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่จะต้องมีกระบวนการที่วัดได้ มีมาตรวัด มีแผนจัดการชัดเจน การปฏิบัติการคล้ายกับองค์กรสร้างสุขให้มีพลังการทำงาน พลังการเรียนรู้สู่การพัฒนาคน

1.5) มีการจัดการความรู้ การถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดีสำหรับบุคคลต้นแบบที่สามารถลด ละ เลิก บุหรี่ได้

2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานเพื่อนำไปสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ประกอบด้วย

2.1) กลยุทธ์การจัดการเรียนการสอนนำนักศึกษาที่เลิกบุหรี่ได้มาเป็นแกนนำขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ หรือนำคนในชุมชนที่เคยติดบุหรี่แต่เลิกบุหรี่ได้มาร่วมเป็นแกนนำต้นแบบ จัดการความรู้ร่วมกัน ถอดบทเรียนร่วมกัน จะสามารถสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ผู้ประสงค์จะเลิกบุหรี่ได้ และมีการรณรงค์มหาวิทยาลัยและชุมชนปลอดบุหรี่ร่วมกัน

2.2) สื่อเทคโนโลยีการจัดการเรียนการสอนโดยชุมชนมีส่วนร่วม

2.3) กิจกรรมที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กันใช้กลยุทธ์การจัดการความรู้ แนวปฏิบัติที่ดีมาขับเคลื่อนโครงการและชุมชนเป็นฐานโดยให้นักศึกษาปฏิบัติ ความสำเร็จที่ชุมชนขับเคลื่อน การใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ จะได้ผลถ้านักศึกษาในชุมชนร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและนักศึกษาจัดกิจกรรมร่วมกัน โดยตระหนักว่ามหาวิทยาลัยถือเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน

2.4) การจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐาน ทั้งสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมทางออนไลน์เพื่อเป็นช่องทางการสื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

3) บทบาทมหาวิทยาลัย อาจารย์ นักศึกษา และชุมชน บทบาทสถานศึกษากับพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่จะขับเคลื่อนได้ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญที่คนไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ นักศึกษา ชุมชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องทำแบบสาธารณะสุขสร้างชุมชนต้นแบบลดบุหรี่ได้ โดยดึงคนที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหาร บุคลากร คือ เจ้าหน้าที่ อาจารย์

นักศึกษา ส่วนชุมชน คือ ผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชน ต่างมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ที่จะตระหนักและเห็นความสำคัญในการควบคุมบุหรี่ร่วมกัน

- 4) กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย ประกอบด้วย
 - 4.1) การสร้างความพร้อมและความร่วมมือของชุมชน
 - 4.2) สร้างองค์ความรู้เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่
 - 4.3) การจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการ
 - 4.4) การดำเนินกระบวนการโครงการเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่โดยชุมชนเป็นฐาน
 - 4.5) ให้ฐานความช่วยเหลือดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง
 - 4.6) สรุปผลการดำเนินงาน การสะท้อนกลับ
- 5) การประเมินผลการดำเนินโครงการ ประกอบด้วย
 - 5.1) การประเมินผลของชุมชน
 - 5.2) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนโดยนักศึกษา
 - 5.3) การประเมินผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนโดยอาจารย์

คือ

- 1) ขั้นการสร้างความพร้อมและความร่วมมือของชุมชน โดยแบ่งกลุ่มจัดทำโครงการเลือกชุมชนเพื่อดำเนินกิจกรรม กำหนดเนื้อหาการเรียนรู้ จุดมุ่งหมายการเรียนรู้เชื่อมโยงสาระที่เกี่ยวข้องกับชุมชน มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่กำหนดกิจกรรมโครงการ บทบาทหน้าที่ การติดต่อสื่อสาร
- 2) ขั้นสร้างองค์ความรู้เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่โดยชุมชนมีส่วนร่วม โดยให้ความรู้ แนวทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน นักศึกษา ผู้การเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ แนวทางการถอดบทเรียน แนวปฏิบัติที่ดีของชุมชน แคนนำสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่
- 3) ขั้นการจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการ โดยดำเนินโครงการก่อสร้างสรรครณรงค์ปลอดบุหรี่ในมหาวิทยาลัยและชุมชนรอบสถานศึกษา โครงการสร้างเสริมสุขภาพะ สภาพแวดล้อมปลอดบุหรี่ในมหาวิทยาลัย และชุมชนโดยรอบ การประเมินผลการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย
- 4) ขั้นดำเนินกระบวนการโครงการเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ โดยการให้ความรู้แก่ชุมชน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวปฏิบัติที่ดี การใช้สื่อศตวรรษที่ 21 รณรงค์ชุมชนสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ การสะท้อนกลับ การอภิปรายผลการจัดกิจกรรม
- 5) ขั้นการขึ้นนำการให้ฐานความช่วยเหลือของผู้เกี่ยวข้อง โดยสร้างฐานความช่วยเหลือ การดำเนินกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง การจัดการความรู้ ความร่วมมือทั้งนักศึกษา ชุมชน และมหาวิทยาลัย
- 6) ขั้นการนำเสนอานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ โดยการนำเสนอ กิจกรรมด้วยสื่อมัลติมีเดีย ผลการใช้สื่อรณรงค์มหาวิทยาลัยและชุมชนปลอดบุหรี่ ความคิดเห็นของชุมชนต่อการดำเนินกิจกรรม ความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

2. ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้

ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$, S.D. = 0.50) เมื่อแยกเป็นรายด้านสามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยคือ บทบาทผู้เรียน ($\bar{X} = 3.93$, S.D. = 0.56) บทบาทชุมชน ($\bar{X} = 3.91$, S.D. = 0.53) การพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐาน ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.58) รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{X} = 3.85$, S.D. = 0.52) บทบาทผู้สอน ($\bar{X} = 3.83$, S.D. = 0.59) การประเมินผล ($\bar{X} = 3.76$, S.D. = 0.74) พฤติกรรมการดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐาน ได้เข้าร่วมโครงการกับชุมชน 6 ชุมชน ซึ่งล้วนได้รับการตอบรับเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความมีมนุษยสัมพันธ์ ความร่วมมือ และผลสัมฤทธิ์ระหว่างสถานศึกษาับชุมชน ส่วนตัวนักศึกษาเองได้แสดงให้เห็นถึงความมีวินัย ความรับผิดชอบ ความเชื่อมั่นในตนเอง การเคารพผู้อื่น ความสนใจใฝ่รู้ ซึ่งส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินโครงการ การดำเนินกิจกรรมในชุมชนเป็นการรณรงค์ในชุมชน และมีการใช้สื่อเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเข้าถึงความรู้ ทุกกลุ่มจะมีการใช้คิวอาร์โค้ดเพื่อการเข้าถึงข้อมูล การใช้ไอซีทีเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ นอกเหนือจากสื่อที่พบได้ทั่วไป เช่น โปสเตอร์ ไลน์ และแผ่นพับ

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผล

1. แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

1.1 องค์ประกอบการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ประกอบด้วย

1) แนวนโยบายและการบริหารจัดการ ซึ่งถือเป็นองค์ประกอบแรกเพื่อเป็นการประกาศเจตนารมณ์ขององค์กรและคนในองค์กรภายใต้บริบทของมหาวิทยาลัยและชุมชนนั้น ๆ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล จันทร์เปรมปริง อณรงค์ พัวตระกูล วราภรณ์ ทงส์ติลกุล ธวัชชัย ก่อบุญ และเบญจณี บินซัน (สุวิมล และคณะ, 2558) ที่ได้ระบุว่า นโยบายที่องค์กรกำหนดเป็นองค์กรปลอดบุหรี่จะเป็นการกระตุ้นให้เกิดพลัง ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การบริหารจัดการเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อให้บุคลากรทุกคนเข้าใจแนวทางการดำเนินงาน และมีส่วนร่วมในการช่วยคิดวางแผนและดำเนินการในส่วนที่สามารถทำได้ ดังนั้นการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่จึงควรมีนโยบายที่ชัดเจนสอดคล้องพันธกิจและวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยในการออกกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งจากงานวิจัยของ จุริย์ อุสาทะ จิตพิร กัญวิหค เศรษฐย์ จุฬาสรีกุล และวิไลลักษณ์ ทฤทธรรชพงศ์ (จุริย์ และคณะ, 2558) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การสังเคราะห์ห่อภิมานงานวิจัยปัจจัยป้องกันพฤติกรรมกาสูบบุหรี่ยุคใหม่ในเยาวชนไทยพบว่า ปัจจัยในระดับสังคม/นโยบายสาธารณะ โดยเฉพาะการออกกฎหมายและการขึ้นภาษีบุหรี่มีผลในเชิงป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย การบริหารจัดการให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร บุคลากร อาจารย์ เจ้าหน้าที่ นักศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน รวมถึงหน่วยงานภายนอกมาเป็นพันธมิตร ได้มีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

2) แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานเพื่อนำไปสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ จะต้องมีความหลากหลายในการใช้กลยุทธ์ไม่ว่าจะเป็นคนต้นแบบ กลยุทธ์การจัดการความรู้ การจัดการสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในเชิงกายภาพและแบบออนไลน์

โดยอาศัยเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อเพิ่มช่องทางการเรียนรู้ร่วมกัน มีกิจกรรมการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติการทำงานที่ทำให้เกิดความท้าทายในการแก้ไขปัญหา กิจกรรมต้องสะท้อนวิธีการเรียนรู้และการทำงานในชีวิตประจำวันในโลกแห่งความเป็นจริงนอกห้องเรียน โดยมีเป้าหมายเดียวกันของกลุ่มผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการเข้าร่วมกับชุมชน และสะท้อนประสบการณ์ภายในชุมชนและสังคม กระตุ้นผู้เรียนผ่านกิจกรรมให้มีกรรวมทฤษฎีกับการลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชน (Stivers, J., 2010; McIlrath, L. and McDonnell, C., 2018)

3) บทบาทมหาวิทยาลัย อาจารย์ นักศึกษา และชุมชน บทบาทสถานศึกษากับการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่จะซับซ้อนได้ ต้องมีองค์ประกอบสำคัญที่คนไม่ว่าจะเป็นอาจารย์ นักศึกษา ชุมชน รวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยจะต้องทำแบบสาธารณสุขสร้างชุมชนต้นแบบปลอดบุหรี่ได้ โดยดึงคนที่เกี่ยวข้องคือ ผู้บริหาร บุคลากรคือ เจ้าหน้าที่ อาจารย์ นักศึกษา ส่วนชุมชนคือ ผู้นำชุมชน และสมาชิกชุมชน ต่างมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ที่จะตระหนักและเห็นความสำคัญในการควบคุมบุหรี่ร่วมกัน สอดคล้องกับแนวคิดของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, 2561) ที่ได้ระบุถึงการควบคุมบุหรี่โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนได้ 2 ระดับคือ ระดับบุคคล และระดับสภาพแวดล้อมทางกายภาพกับสภาพแวดล้อมทางสังคม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริย์ อูสาทะ ฐิติพร กันวิทศ เศรษฐินีย์ จุฬาลักษณ์ และวิไลลักษณ์ ทฤทธราชพงศ์ (จุริย์ และคณะ, 2558) เกี่ยวกับปัจจัยระหว่างบุคคล ได้แก่ การมีตัวแบบที่ดีจากพ่อแม่ บุคคลในครอบครัว ครู อาจารย์ และบุคคลที่มีชื่อเสียง มีผลในเชิงการป้องกันการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย

4) กิจกรรมการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการวิจัย เริ่มตั้งแต่การสร้างความพร้อมและความร่วมมือของชุมชน สร้างองค์ความรู้ การจัดสรรทรัพยากร ให้ฐานความช่วยเหลือจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สรุปผลและสะท้อนกลับ จะทำให้การดำเนินโครงการและชุมชนเป็นฐานประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดที่ว่า ในการนำชุมชนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้จะต้องมีการเตรียมการให้ชุมชนมีส่วนร่วม วางแผนกับชุมชน ดำเนินงานตามแผน และควบคุมประเมินผล ซึ่งจะเป็นกิจกรรมที่ได้ระดมทรัพยากรบุคคลมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (พนัส และคณะ, 2554)

5) การประเมินผลการดำเนินโครงการ เพื่อรวบรวมผลการดำเนินงานทุกขั้นตอน ค้นหาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ วางแผนควบคุมกำกับงาน กำหนดหน้าที่รับผิดชอบของผู้เกี่ยวข้องในทุกระดับ กิจกรรมที่ต้องดำเนินงานคือ จัดระบบข้อมูลข่าวสาร มีการพบปะปรึกษาหารือเพื่อมีการประเมินผลปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานเป็นระยะ ๆ (พนัส และคณะ, 2554) สอดคล้องกับแนวคิดของ Grant, M. M. (Grant, M. M., 2002) ที่ได้ระบุว่า การดำเนินโครงการเป็นฐานจะต้องมีการสะท้อนกลับโดยจัดให้มีผลการแสดงความคิดเห็นจะสะท้อนผลการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้

1.2 ขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย 6 ขั้นตอนหลักคือ

1) ขั้นการสร้างความพร้อมและความร่วมมือของชุมชน ขั้นตอนนี้เป็นขั้นการแนะนำศึกษาความเป็นไปได้ วางแผนโครงการ เป็นการเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีความรู้และข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชน เป็นการเสริมสร้างศักยภาพและการเป็นหุ้นส่วนระหว่างสถานศึกษากับชุมชน กลยุทธ์การเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐานมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการ และ ความรับผิดชอบในความเป็นพลเมือง และมีทักษะความเป็นพลเมือง ควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถ

ของชุมชนด้วยการให้บริการ ก่อเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้เรียนและชุมชนในการแบ่งปันความรู้ แนวปฏิบัติที่ดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา (Grant, M. M., 2002; Furco, A. and Holland, B., 2004; McIlrath, L. et al., 2012)

2) **ขั้นสร้างองค์ความรู้**เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่โดยชุมชนมีส่วนร่วม เป็นการให้ความรู้ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การถอดบทเรียนแนวปฏิบัติที่ดี สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล จันทร์เปรมปฐง อนงค์ พัวตระกูล วราภรณ์ หงส์ดิลกกุล ธวัชชัย ก่อบุญ และเบญจณี บินซัน (สุวิมล และคณะ, 2558) ที่ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วมของผู้เรียนในการได้ลงมือปฏิบัติจะทำให้ผู้เรียนเกิดองค์ความรู้เรื่องบุหรี่ สร้างความตระหนักและซึมซับค่านิยมการไม่สูบบุหรี่ไปในตัว ซึ่งผู้เรียนคือพลังสำคัญที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความคิดสร้างสรรค์ที่จะขับเคลื่อนให้เป็นสถานศึกษาปลอดบุหรี่ได้

3) **ขั้นการจัดสรรทรัพยากร**เพื่อดำเนินโครงการ เป็นการดำเนินโครงการที่เหมาะสมและจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่ตระหนักถึงการมีส่วนร่วมโดยเฉพะอย่างยิ่งทรัพยากรบุคคล (พนัส และคณะ, 2554)

4) **ขั้นดำเนินกระบวนการโครงการ**เพื่อเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ประกอบด้วย การให้ความรู้ การดำเนินกิจกรรม การใช้สื่อต่าง ๆ การสะท้อนกลับ ผลการจัดกิจกรรมจะเป็นแรงผลักดันตามแนวการเรียนรู้ ลักษณะนี้คือ มีผลผลิตสุดท้ายนั้นคือ ความรู้ตามเนื้อหา และทักษะที่ได้รับจากกระบวนการผลิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของแนวทางการเรียนรู้แบบโครงการให้ประสบผลสำเร็จ เป็นกระจกสะท้อนโลกแห่งความจริงในกิจกรรมการผลิตผลงานนั้น ๆ ทั้งผู้เรียนต้องสามารถใช้ความคิด และมีแนวทางในการเข้าถึงความสำเร็จด้วยมือของตนเอง (ชรัยพร, 2554)

5) **ขั้นการขึ้นำการให้ฐานความช่วยเหลือ**ของผู้เกี่ยวข้องเป็นการกระตุ้นให้ดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง ผู้สอนอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนเมื่อต้องการการเรียนรู้ (Grant, M. M., 2002; ชรัยพร, 2554)

6) **ขั้นการนำเสนอ**งานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ ประกอบด้วย การนำเสนอกิจกรรมด้วยสื่อมัลติมีเดีย การใช้สื่อรณรงค์มหาวิทยาลัยและชุมชนปลอดบุหรี่ ความคิดเห็นของชุมชนต่อการดำเนินกิจกรรม และความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ซึ่งเป็นการประเมินผลรอบด้านทั้งระดับบุคคลและระดับชุมชน ซึ่งจะเป็สภาพสะท้อนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาสอดคล้องกับแนวคิดของ โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ คณิศร เต็งรัง ราตรี ปิ่นแก้ว และวรัญญา เพ็ชรคง (โกมาตร และคณะ, 2555) ที่กล่าวว่า การศึกษาชุมชนจะต้องได้ผลลัพธ์ที่เป็นกระบวนการเพื่อเป็นเครื่องมือจัดการความรู้ที่ทำให้ทักษะความรู้ส่วนตัวกลายเป็นความรู้ที่สามารถแบ่งปันได้

2. ผลการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

2.1 การจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ได้ดำเนินการ 10 สัปดาห์ โดยประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

- 1) ขั้นการสร้างความพร้อมและความร่วมมือของชุมชน
- 2) ขั้นสร้างองค์ความรู้เพื่อการเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่โดยชุมชนมีส่วนร่วม
- 3) ขั้นการจัดสรรทรัพยากรเพื่อดำเนินโครงการ
- 4) ขั้นดำเนินกระบวนการโครงการเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่

5) ขั้นการขึ้นนำการให้ฐานความช่วยเหลือของผู้เกี่ยวข้อง

6) ขั้นการนำเสนองานสรุปผลการดำเนินงาน และการสะท้อนกลับ ซึ่งสามารถพัฒนาผู้เรียน และส่งเสริมการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประสบความสำเร็จได้ การบูรณาการโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้เพื่อนำมาจัดการเรียนการสอน จะต้องสอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เพื่อปรับเหมาะกับผู้เรียนและชุมชน จึงจะทำให้การดำเนินกิจกรรมในเรื่องที่ต้องการแก้ปัญหา ก่อเกิดการพัฒนานในประเด็นที่สนใจให้ประสบความสำเร็จ มหาวิทยาลัยถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน การใช้ชุมชนเป็นฐานในการจัดกิจกรรมให้ได้ผล ถ้าคนในชุมชนร่วมมือกับมหาวิทยาลัยและนักศึกษาในการจัดกิจกรรมรณรงค์การไม่สูบบุหรี่ โครงการเสริมสร้างสุขภาวะ องค์กรสร้างสุข มีพลังการทำงาน พลังการเรียนรู้ ส่งผลต่อการพัฒนาคน กลยุทธ์การเรียนรู้โดยชุมชนเป็นฐานมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ทางวิชาการ และความรับผิดชอบในความเป็นพลเมือง และมีทักษะความเป็นพลเมือง ควบคู่กับการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนด้วยการให้บริการ ก่อเกิดประโยชน์ทั้งแก่ผู้เรียนและชุมชนในการแบ่งปันความรู้ แนวปฏิบัติที่ดีระหว่างชุมชนและสถานศึกษา (Furco, A. and Holland, B., 2004; McIlrath, L. et al., 2012)

2.2 การจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ โดยภาพรวมมีระดับความคิดเห็นด้วยระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านทุกด้านมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก สามารถเรียงลำดับความคิดเห็นจากมากไปน้อยได้ดังนี้ บทบาทผู้เรียน บทบาทชุมชน การพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐาน รูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอน บทบาทผู้สอน และการประเมินผล จึงกล่าวได้ว่าบทบาทผู้เรียนมีส่วนสำคัญในการดำเนินกิจกรรมเพื่อการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ สอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล จันทร์เปรมปริง อนุศักดิ์ พัวตระกูล วราภรณ์ หงส์ดิลกกุล ธวัชชัย ก่อบุญ และเบญจณี บินซัน (สุวิมล และคณะ, 2558) ที่กล่าวว่านักเรียนเป็นพลังขับเคลื่อนโรงเรียนปลอดบุหรี่ จึงควรเป็นตัวหลักในการรณรงค์ได้ลงมือปฏิบัติ โดยมีครูคอยให้การสนับสนุน และสอดคล้องกับแนวคิดของ ชรีทรัพย์ ภูมา (ชรีทรัพย์, 2554) ในการดำเนินโครงการเป็นฐานนั้นผู้เรียนจะเป็นผู้วิจัยโครงการ สร้างสรรค์ผลงานในการจัดการโครงการเองจึงนับว่ามีบทบาทสำคัญให้เกิดกระบวนการเรียนรู้จากการดำเนินโครงการ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากการศึกษาพบว่าบทบาทของนักศึกษามีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการและชุมชนเป็นฐานสู่มหาวิทยาลัยปลอดบุหรี่ ดังนั้นการจัดกิจกรรมจึงควรให้นักศึกษาเป็นหลักในการดำเนินการ ผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ จะเป็นส่วนสนับสนุนให้โครงการประสบความสำเร็จ

1.2 การจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นกิจกรรมกับชุมชนนอกห้องเรียน การสื่อสารทางออนไลน์ กิจกรรมในห้องเรียนในการอภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการพัฒนาสื่อสร้างสรรค์การรณรงค์ชุมชนและสถานศึกษาปลอดบุหรี่ ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนบทบาทเป็นที่ปรึกษา คอยอำนวยความสะดวก ติดตาม และนิเทศการดำเนินโครงการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.3 การดำเนินกิจกรรมในชุมชนโดยการรณรงค์ในชุมชน มีการใช้สื่อเพื่อการรณรงค์องค์กรปลอดภัย แลกเปลี่ยนเรียนรู้ การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อการเข้าถึงความรู้ สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การใช้คิวอาร์โค้ด เว็บบล็อก เฟสบุ๊ก เพื่อการเข้าถึงข้อมูล การใช้ไอซีทีเพื่อการเข้าถึงข้อมูลที่เป็นประโยชน์ นอกเหนือจากสื่อที่พบได้ทั่วไป เช่น โปสเตอร์ ไว้นิล และแผ่นพับ เนื่องจากสื่อดิจิทัลสามารถเข้าถึงได้ผ่านทางสมาร์ทโฟน

1.4 จากการศึกษาการจัดการเรียนการสอนด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ สื่อ รองรับการจัดการเรียนการสอน ดังนั้นสถานศึกษาที่นำการจัดการเรียนการสอนไปใช้ต้องมีความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพราะการดำเนินงานโครงการต้องมีการปฏิสัมพันธ์กันอย่างสม่ำเสมอทั้งในและนอกห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การศึกษาค้นคว้านี้เป็นการศึกษาการจัดการเรียนการสอนแบบโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ซึ่งอาศัยสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยีเป็นหลัก ซึ่งเป็นเครื่องมือสำหรับการดำเนินกิจกรรม จึงควรมีการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อดำเนินกิจกรรมด้านการควบคุมบุหรี่ยุคใหม่

2.2 ควรมีการพัฒนาในรูปแบบมหาวิทยาลัยปลอดภัยด้วยกลยุทธ์อื่น ๆ เช่น การจัดการความรู้ เพื่อนช่วยเพื่อน กิจกรรมประกวดสื่อสร้างสรรค์มหาวิทยาลัยปลอดภัย เป็นต้น

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนามหาวิทยาลัยปลอดภัยด้วยโครงการและชุมชนเป็นฐานการเรียนรู้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากโครงการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยปลอดภัยอย่างยั่งยืน เครือข่ายวิชาชีพสุขภาพเพื่อสังคมไทยปลอดภัย

References

- โกมาตร จึงเสถียรทรัพย์ คณิศร เต็งรัง ราตรี ปิ่นแก้ว และวรัญญา เพ็ชรคง. (2555). วิธีชีวิตชุมชน เครื่องมือ 7 ชั้น ที่ทำให้งานชุมชนง่าย ได้ผลและสนุก. พิมพ์ครั้งที่ 10. นนทบุรี: สุขศาลา
- จรรย์ อุสาคะ ฐิติพร กันวิทศ เศรษฐี จุฬารัตน์ และวิไลลักษณ์ ทฤทธรรพพงศ์. (2558). การสังเคราะห์ทอภิมานงานวิจัย ปัจจัยป้องกันพฤติกรรมการสูบบุหรี่ในเยาวชนไทย. วารสารควบคุมโรค. ปีที่ 41, ฉบับที่ 4, หน้า 271-284
- ชรัยพร ภูมา. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบทุกที่ทุกเวลาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของชุมชนนักปฏิบัติ ในการทำโครงการเพื่อสร้างนวัตกรรมเทคโนโลยีวิศวกรรมศาสตร์ของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs). วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ฐิตินยา เนตรวงษ์. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ร่วมเพื่อสร้างชุมชนการเรียนรู้ออนไลน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับนักศึกษาปริญญาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- นนท์ สัจจารธรรม. (2555). ทศนคติและความตั้งใจในการเลิกสูบบุหรี่ของนักศึกษาวิทยาลัยราชพฤกษ์. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

- บัวพันธ์ พรหมพักพิง นิลวดี พรหมพักพิง เพียววี นาคำ เกษราภรณ์ คลังแสง ภัทรพร ศรีพรหม และพรเพ็ญ ปานคำ. (2550). **เศรษฐศาสตร์การเมืองเรื่องการควบคุมบุหรี่**. กรุงเทพฯ: ศูนย์วิจัยและการจัดการความรู้เพื่อการควบคุมยาสูบ (ศจย.)
- พนัส พลฤกษ์สุนันท์ รัชชานนท์ ศุภพงศ์พิเชฐ และมันทนา บัววัฒนา. (2554). **กระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ เทศบาลตำบลปรางมุนี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**. กรุงเทพฯ: กรมอนามัย ศูนย์อนามัยที่ 4
- มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่. (2558). **คู่มือดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ
- รณชัย โตสมภาค. (2558). **กฎหมายควบคุมการบริโภคยาสูบ และการสร้างเสริมสุขภาพในทศวรรษนโยบายของรัฐ (การปฏิรูปด้านสาธารณสุข)**. กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- สุวิมล จันทร์เปรมปรุ่ง อนงค์ พัทระกฤษ วราภรณ์ ทงส์ติลภกุล ธวัชชัย ก่อบุญ และเบญจณี บินซัน. (2558). **คู่มือดำเนินงานโรงเรียนปลอดบุหรี่**. กรุงเทพฯ: มูลนิธิธรรมรงค์เพื่อการไม่สูบบุหรี่
- สำนักควบคุมบริโภคยาสูบ. (2559). **สรุปสถานการณ์เฝ้าระวังเพื่อควบคุมการบริโภคยาสูบของประเทศไทย พ.ศ. 2559**. สำนักควบคุมบริโภคยาสูบ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
- สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. (2561). **บุหรี่ควบคุมได้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน**. เข้าถึงเมื่อ (10 กรกฎาคม 2561). เข้าถึงได้จาก (<http://resource.thaihealth.or.th/media/thaihealth/16196>)
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2557). **ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่งปี 2557**. เข้าถึงเมื่อ (15 ตุลาคม 2560). เข้าถึงได้จาก (https://www.m-society.go.th/article_attach/11795/16084.pdf)
- สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์. (2557). **สาระสุขภาพ**. สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข
- Carifio, J. and Perla, R. (2007). Ten Common Misunderstandings, Misconceptions, Persistent Myths and Urban Legends about Likert Scales and Likert Response Formats and their Antidotes. **Journal of Social Sciences**. Vol. 3, No. 3, pp. 106-116. DOI: 10.3844/jssp.2007.106.116
- Furco, A. and Holland, B. (2004). Institutionalizing Service-Learning in Higher Education: Issues and Strategies for Chief Academic Officers. **Public Work and the Academy**. Bolton, MA: Anker
- Grant, M. M. (2002). **Getting a Grip on Project-Based Learning: Theory, Cases and Recommendation**. Meridian: A Middle School Computer Technology Journal
- Kulas, J. T. and Stachowski, A. (2013). Respondent Rationale for Neither Agreeing Nor Disagreeing: Person and Item Contributors to Middle Category Endorsement Intent on Likert Personality Indicators. **Journal of Research in Personality**. Vol. 47, Issue 4, pp. 254-262. DOI: 10.1016/j.jrp.2013.01.014
- McIlrath, L., Lyons, A., and Munck, R. (2012). **Higher Education and Civic Engagement: Comparative Perspective**. New York: Palgrave Macmillan
- McIlrath, L. and McDonnell, C. (2018). **Community-Based Learning**. Access (7 July 2018). Available (<http://www.campusengage.ie/wp-content/uploads/2018/12/Community-Based-Learning-WEB.pdf>)
- Stivers, J. (2010). **Project-Based Learning**. (7 July 2018). Available (http://www.fsmilitary.org/pdf/Project_Based_Learning.pdf)